

כל מה שמתגדל ומתפאר שם הצדיק יותר מתגדל ומתפאר שם השם יתברך ביותר. (קל"מ ב', סז)

טוב להגיד ולשיר נַחַח נַחַח נַחַחמן מאומן לזכות לכל הישועות

# השבת של רבי נחמן מברסלב

¶ בני בכורי ישראל ... (שמות ד', כב)

מבאר בהתורה "אמר אל הכהנים" (לקוטי מוהר"ן א', ב') שהתפלה הוא בחינת הבכור שנוטל פי שנים שהם בחינת סדור שבחו יתברך ושאלת צרכיו וכו' עין שם וכבר בארנו העניין שעיקר ההתחזקות בתפלה הוא על ידי בחינת הולדת הבכור שהוא בחינת ההולדה והפעלה הראשונה שהאדם פועל בתפלתו, שעל ידי שהאדם רואה שכבר פעל איזה דבר בתפלתו שזהו בחינת הולדת הבכור כנ"ל על ידי זה הוא מתחזק בתפלה להלן יותר כי נתחזק אמונתו ונעשה כלי לקבל השפע על ידי שרואה שכבר פעל איזה דבר בתפלתו, ובשביל זה התפלה הוא בבחינת בכור עין שם. וזה בחינת בני בכורי ישראל כי התגלות עבודת התפלה גלו ישראל בעולם כי אין אמונתו אלא בפה. ולעיתים בעת הגאולה כשיראו כל העולם את גדל ורובי הפעולות והישועות שפעלו על ידי תפלותינו בכל ימי הגלות אז יתחזקו כלם בתפלה מחמת שהכל יראו אז מעלת התפלה על ידי גדלת ישראל שכל גדלתם זכו על ידי התפלה כמו שכתוב כי אז אהפך אל כל העמים שפה ברורה לקרא כלם בשם ה' וכו'. אבל מעלת תפלתם של העכו"ם אינה חשובה כל כך אז מאחר שהם לא התגברו בתפלה אלא אחר שראו מה שפעלו ישראל בתפלתם. אבל עם קדוש ישראל זכו להתגבר בתפלה בכל ימי הגלות בעת שלא ראו עדיין מה שפעלו ועל כן נקראים ישראל בכור וראשית כי הם גלו עבודת התפלה בעולם שזהו בחינת הולדת הבכור שהוא בחינת פעולה הראשונה שפועלים בתפלה שזאת ההולדה והפעולה חשובה ויקרה מאד כי אז צריכין עיקר ההתחזקות בתפלה בעת שלא ראה עדיין מה שפעל. (לקוטי הלכות - הלכות נחלות ד' - יג)



(ספר אפי הנחל ב' - מכתב ו')

## מכתב

שהשקיע כל כחו מוחו ולבו וזכה לדבק עצמו בהצדיק האמת שיש לו כח לירד למטה למטה לעמקי עמקים, למקומות הנמוכים והרחוקים ביותר, ולשבר ולבטל כל הרע הנאחז אפילו בהמינים וכופרים גמורים שיצאו מכלל קדשת ישראל לגמרי, ומחפש ומלקט ומקבץ ומאסף כל הנקודות טובות שיש בהם ומחזק ומעורר אותם שאיך שהם ובמקום שהם, אף-על-פי כן עדיין יחפשו ויבקשו את ה', עד אשר בכח זה מעלה אותם משמד לרצון אל הקדשה העליונה ומהפך להם עצם הירידה לתכלית העליה. אשרינו מה טוב חלקנו, יבקע כשחר אורך וארוכתך מהרה תצמחי", ברכה וחיים ושלוש עד העולם, נחנת רוח ושמחה עצומה עד בלי קץ.

שש אנכי בשמחה עצומה עד בלי קץ בכל הדבורים הקדושים שכתבת, בראותי כתב ידך היקר לי מזהב ומפז ואת עצם תבערת לבך אל האמת, אשריך שזכית לשבר המניעות ועיכובים וכתבת לי.

אהובי אחי נפשי ולבבי, אנחנו מחיבים להודות ולהלל לה' יתברך תמיד על גדל החסד והישועה אשר עשה עמנו, שסבב בנפלאותיו שזכינו להיות בחלקו של הנחל נובע רבנו אור החדש הקדוש והנורא והנשגב וכו' וכו' שעל-ידו יתקן כל העולם בשלמות. וצריכים אנחנו להרגיל עצמנו בכל יום להעמיק מחשבתנו באמת בעצם החסד והישועה הנפלאה והנוראה הזאת אשר הפליא ה' יתברך עמנו ועם כל ישראל לדורות עולם, ולהרחיב לבנו לפתח פינו ולפרש לפנינו יתברך כל אשר עם לבבנו כבן המתחטא לפני אביו ממש, כי אנו רואים בעינינו בכל עת שאנו בניו לה' אלקינו ממש כי הוא גומל עמנו חסדים תמיד בכל יום ובכל

¶ שבת שמות ואלה שמות בני ישראל הבאים מצרימה, את יעקב איש

וביתו באו ... (שמות א', א')

כשהתחיל לספר גלות מצרים וגאלתם התחיל משמות בני ישראל שבאים לשם, להורות שכל עיקר קיומם בגלות וגאלתם משם, הכל היה בכח שמות בני ישראל שהם ראובן שמעון ולוי וכו', שכל שמותם נקראו על שם שמחת ישראל. כי בשביל זה הקדים ה' יתברך שירדו יעקב ובניו הצדיקים בעצמן מצרימה, כי על ידי קדשתם העצומה שהיו מטה שלמה שהם גלו אלקותו בעולם שזהו עיקר השמחה והחיות, על ידי זה היה להם כח לסבל מרירות הגלות ולבלי להשתקע שם. כי עיקר מרירות הגלות הוא העצבות וכל מה שמכבידן הגלות מתגבר העצבות יותר, וכן כל מה שמתגבר העצבות שהוא גלות השכינה מתגבר גלות והעבודת הגשמי יותר, ואם כן מאין יבוא עזרנו, אך כל הקיום בגלות והתקווה לצאת משם הוא על ידי הצדיקים יעקב ובניו שירדו מצרימה שהם שמות בני ישראל הנ"ל, שבכחם הגדול יכולים להמשיך אלקותו יתברך ולהחיות ולשמח נפשות כל ישראל בכחם ועצותם העמקות שעל ידי זה מעלין המלכות בכל פעם, שזהו עיקר בחינת הגאולה בחינת כי בשמחה תצאו וכו'. (לקוטי הלכות - הלכות הודאה ו' - אות נ"ז)

¶ ויקם מלך חדש ... (שמות א', ח')

"יוסף" הוא בחינת כל הנקודות טובות שיש בכל אחד מישראל, שכלם נמשכין מהצדיק בחינת יוסף, שהוא נקדה הכללית שממנו נמשכין כל הנקודות טובות שבכל אחד (כמו שכתוב במקום אחר). ובכל ימי הגלויות, שכלם מכינים בשם מצרים, בכל פעם הוא בחינת ויקם מלך חדש וכו', כי בכל פעם יצרו של אדם מתגבר עליו מחדש. והוא נקרא מלך, בחינת מלך זקן וכסיל. וממנו נמשכין כל ההתנגדות והמניעות של המונעים

והחולקים העומדים בכל פעם, כי לא אחד בלבד עומד עלינו לכולתנו חס ושלוש, אלא שבכל דור ודור ובכל פעם עומדים עלינו, בבחינת ויקם מלך חדש. חד אמר: חדש ממש. וחד אמר: שנתחדשו גזרותיו. ושניהם אמת. שעומדים בכל פעם חולקים ומונעים חדשים ממש, וגם נתחדשין גזרותיו, שבכל פעם גוזרים ואומרים דבורים רעים חדשים שהם כנגד האמת, שרוצים למנע ולהפיל את האדם על ידי זה מתורה ותפלה וכו'. וזהו אשר לא ידע את יוסף, עשה את עצמו כלא ידע. שעושים את עצמם כאילו לא ידעו כלל את מעלות הצדיק בחינת יוסף, שהוא כלל הטוב שהכניס כל כך טוב בישראל, והם רוצים להתגבר לבלבולים חדשים להפיל את כל אחד חס ושלוש, להסתכל רק על הרע לא על הטוב, מה שבאמת צריכין להפך. (לקוטי הלכות - הלכות עירובי תחומין ו' - אות י"ח)

¶ וייעקו ותעל שוועתם ... (שמות ב', כב)

בחינת שובבי"ם שבהם נוהגים הכשרים להתענות ולצעק לה' יתברך בתפלות וסליחות, כי באלו הימים קורין בתורה בעניין גלות מצרים וגאלתם שהיה על ידי צעקה. וכמו כן צריכין עתה בגלות הזה. וזהו: "שובו בניו שובבים", שעיקר כל הצרות והגלויות, רחמנא לצלן, הם על ידי חסרון הדעת, שזהו בחינת שובבים, שכל אחד הולך בעולם כמו משגע ושובב ממש, כמו שנאמר: "וילך שובב בדרך לבו". וכשיבין האדם בעצמו כל זאת איך הוא שובב ומשגע ממש, כי הולך אחרי שרירות לבו ואינו מסתכל על תכליתו הנצחי, בודאי יחוס על עצמו ויצעק הרבה לה' יתברך, ועל ידי זה יזכה, לפי בחינתו, להוליד המוחין והדעת, שעל ידי זה עיקר הגאולה בכלל ובפרט בכל אדם ובכל זמן. (לקוטי הלכות - הלכות גלוה ה' - ח')



עת ובכל שעה כרחם אב על בנים. אשרי אזנינו שזכינו לשמע נוראות כאלה, ואם היינו רוצים להביא תודה על דבור אחד לא יסיפקו כל ימינו להודות ולהלל ולשבח ולפאר ולרומם ולהדר ולנצח לברך לעלה ולקלס למי שעשה לנו ולכל ישראל את כל הנסים האלו, שזכינו בדורות הללו לשמע התגלות נסתרות כאלה אשר אין לנו פה וכלים לספר שבח נוראות גדולת כל דבור ודבור מתורה אחת, מכל שכן וכל שכן שזכינו גם זכינו לשמע כמה וכמה תורות שיחות ומעשיות נוראות. כמה מעלות טובות למקום עלינו, אלמלא לא אתינא להאי לעלמא אלא למשמע דא דיינו...

## סיפור

(ספר ימי מוהר"ת חלק ב' – סימנים כג-כה)

© ... ביום ערב ראש חדש הנזכר לעיל, בא לעת ערב הרבני הוותיק מורנו הרב רבי שמואל אייזיק נרו יאיר שנתעכב בדרך ולא היה עמנו על ציון הקדוש בבקר, ולא בא עד סמוך למנחה ועדיין לא טעם כלום והיה בדעתו לילך תכף על הבית עלמין, אבל ראיתי שהוא לו לטרח גדול כי בא מקר גדול ונתייגע בדרך והיום ירד מאד ועכבתי אותו קצת, ותכף נתרצה לומר, טוב שאלך למחר בראש חדש, וישב לאכל ובליה היה עמנו על התנאים ובבקר הלך על ציון הקדוש וכשחזר משם נתעורר לי חשק לילך גם כן אף על פי שביום אתמול היה בדעתי לבלי לילך בראש חדש מחמת שהיה בדעתי להתעכב עוד איזה ימים באומאן, אבל עכשיו מחמת שהלך רבי שמואל אייזיק עם איזה אנשי-שלומנו, נתעורר לי חשק על כן הלכתי והתפללתי שם ופרשתי שם שיחתי קצת ועל ידי זה נתחזקתי יותר בעניין נסיעתי:

© אחר כך אכלתי סעדת הצהרים בבית אכסניא שלי בבית רבי אברהם אחר כך הלכתי להעביר כל החפצים שלי מבית רבי נפתלי לבית רבי אברהם כי עדיין היו כל החפצים שלי מנחים בבית רבי נפתלי מליל ג' עד עתה ושכרתי עגלה והעברתי אותם לבית רבי אברהם לאכסניא שלי אחר כך הלכנו לבית רבי משה ששם התפללנו בראש השנה העבר:

© אחר כך הלכתי לבית רבי נפתלי שנמצא שם איש אחד מארץ ישראל שבא זה סמוך מאד מארץ ישראל, כדי לדבר עמו מארץ ישראל וגם לשמוע ממנו אודות רבי שמעון חברנו שנשמע עליו אז שמועה לא טובה שהיה חס ושלוס בתוך הספינה שנאבדה כמפרסם והלכתי לשם איזה שעות סמוך למנחה ודברתי עמו הרבה, וסיפר לי כל נסיעתו מארץ ישראל עד הנה, כי באותן העתים הייתה שעת מלחמה וסכנה גדולה מחמת מרידת הגרעקין (היוונים) במלך התוגר כמפרסם, ומחמת זה נתעכבו רבים מאד באדעס, שרצו ליסע ולא נסעו לארץ ישראל מגודל הפחד.

ואני אמרתי בלבי שכל המניעות האלה הם רק בשביל החשק כדי שיתגבר חשקי יותר להנחשק הנפלא הקמוץ וסתום הזה שהוא לנסוע לארץ הקדושה, ארץ חמדה טובה ורחבה שהנחיל לאבותינו עד אשר נתגברתי יותר על ידי המניעות והבלבולים האלה, וחזקתי עצמי ביותר לבלי להשיג על כל זה, והשם יתברך עזרני לנסוע...

## עצות ותפילות

(לקוטי עצות – צדקה, סימנים א-ב)

🕯 צריך להפריש צדקה קדם התפלה, ועל ידי זה נצולין ממחשבות זרות שבתפלה ויוכל להתפלל כראוי, שלא יטה מן הצד לא לימין ולא לשמאל, רק יכלכל כל דבריו במשפט (לקוטי מוהר"ן, סימן ב').

🕯 ... ותזכה אותנו ברחמיך הרבים לתן צדקה לעניים מהגונים, ותזמין לנו ממון ברוח ועניים הגונים לזכות בהם. "ועוז מלך משפט אהב אתה כוננת מישרים משפט וצדקה ביעקב אתה עשית. כי ממך הכל ומידך נתנו לך". עושה צדקות עם כל בשר עשה עמנו צדקה, ותזכה אותנו ברחמיך להיות בכלל עושי צדקה, ותסיר רוע לבבנו, למען נזכה לתן צדקה בשמחה בסבר פנים יפות, ולא ירע לבבנו בתתנו לו. פתוח נפתח את ידנו לו לתת לעני ואביון די מחסורו אשר יחסר לו. ונפק לרעב נפשנו וערם נכסה בגד. ובגלל הדבר הזה תברכנו ה' אלקינו ותעזרנו לסדר תפלתנו לפניך בתכלית השלמות. ותהיה תפלתנו זכה ונכונה בלי

שום מחשבות זרות, למען לא יהיה שום מסך המבדיל בין תפלתנו וביניך... (לקוטי תפילות א' – מתוך תפילה ב)

🕯 על-ידי צדקה שנותן להתלמיד חכם, על ידי זה נצל מדברים בטלים ולשון הרע וגאווה ותולדותיהן, גם על-ידי הצדקה נצולין מעניות וזוכין לעשירות (שם, סימן ד').

🕯 ... ובכן תזכנו ברחמיך הרבים לתן צדקה לצדיקי אמת. למען נזכה על ידי זה להנצל מחיה רעה ומלסטים. שהם לשון הרע ודברים בטלים וגאווה ותולדותיהם. ותעזרנו ברחמיך ה' אלקינו שיהיה כל דבורנו לשמך ולעבודתך, ולא נדבר דברים בטלים לעולם, רק כל דבורנו יהיה בתורה ועבודה ויראת שמים. ובפרט מחטא ועוון הגדול מאד שהוא עוון לשון הרע ורכילות שהוא חמור ביותר, תציל אותי וכל עמך בית ישראל שלא יצא מפי לעולם שום דבור רע על שום ישראל שבעולם. אלקי נצור לשוני מרע ושפתי מדבר מרמה. ותצילני מלשון הרע ומאבק לשון הרע ומרכילות ומאבק רכילות מעתה ועד עולם... (לקוטי תפילות א' – מתוך תפילה ד')

## שיחות

(ר' ישראל אודסר, זצ"ל - המשך)

🕯 ... אני חשבתי שהלילה אין חצות, אחרי שאנחנו היינו בדבק, להוציא רגל זה היה ממש... אני חשבתי: הלוואי שיתנו לי מקום לשכב חודש, אולי אני אוכל לזוז עם איבר... והוא (רבי ישראל קורדנור, זצ"ל) בליה הזו, התפילה הזו היה אחרי הלילה הזה, הוא קם בחצות - ואני לא יכול להבין, אני לא יכול להבין בדרך הטבע איך הוא קם בחצות לילה? אז, כל העולם היו שבורים ועייפים כל כך ממש,

והוא עמד בחצות לילה. אני שמעתי את החצות אבל לא יכולתי לזוז עם איבר, אני רציתי לצאת - איך אפשר לישון כשיש חצות כזה? איך אפשר לישון? אבל לא יכולתי לזוז עם איבר, אני שכבתי אבל ברוך השם שמעתי החצות. סוף כל סוף, התגברתי בכל הכח ויצאתי מהמיטה וקמתי יהיה מה שיהיה; על כל פנים, רבי ישראל ישב, הוא ישב על השולחן, ולא היה חשמל כמו היום, היה מנורת נפט. אני ניגשתי לשולחן, אבל תכף שהגעתי, היה "רעידת אדמה", והשולחן היה רועד, והוא היה רועד. אני ניגשתי לשולחן, נפל עלי פחד, ראיתי פנים כזה שהוא בוער כאש... ואחר כך היה התפילה; עמדתי ליד הדלת, שמרגע שאני לא יכול בשום אופן לסבול, אני יכול לגוע אז אני אספיק לצאת... ובכל הדיבור שאני שמעתי התפילה שלו, הם הרגישו שזה לא רגיל, לא כמו כל העולם, יש חסידים ויש... אמת כזה שאין לנו השגה, הוא לא היה צריך ללחום עם הגאווה, הוא היה נקי מכל התאוות, ורק רבנו הקדוש יכול לעשות פלאות כאלה, והוא היה בעולם הזה עם גוף, הוא היה מדבר עם העולם כאילו הוא אחד מבני העולם...

🕯 היה לי כתבים מרבי נתן, הרדיפות שסבלו... אני זוכר איזה סיפור, היה לי הרבה כתבים שהיו יכולים עכשיו לעשות רעש... החסידים של פולניה, באמריקה זה השוחט באמריקה יצחק מנדל, יצחק מנדל, אברכים באו אלי, אמרו לי שהוא רוצה לראות אותי... והם נסעו למירון, וביקשו אותי לתת להם להתעורר, לתת להם את הספר, ואני ישראל בער - אני חסיד ברסלב, הוא מבקש שאני נותן לו, אז נתתי לו... והם לא החזירו. זה היה כתב יד של רבי נפתלי, כמו חיי מוהר"ן, אבל היה שמה סודות כאלו שהיו יכולים להרעיש כל העולם. כל מה שרבי נתן הביא מחיי מוהר"ן, זה כבר לא היה סודות כאלו... היה להם תאונת דרכים וניצלו בנס. ועכשיו נעלם... אני לוויתי לך, מדוע לא תחזיר?... איזה שנה, לפני חג הפסח, באו הרבה חיילים, כמה גדודים, בברסלב. העיר היה מחויב להחזיק כל החיילים, העשירים והעניים, בכל בית חיילים!... והמתנגדים נתנו שוחד לגדולים, שיתנו חיילים בבית רבי נתן, וזה היה קרוב לפסח, הם עשו מה שעשו דווקא אצל רבי נתן לתת חיילים הרבה בבית רבי נתן, והם סבלו מזה. עוד מעט חג הפסח, וצריכים לעשות פסח, ואיך? חיילים! לא היה אפשר לעשות כלום - הם (המתנגדים) נתנו שוחד. ברוסיה - העיקר השוחד! אז, השם יתברך - בגודל חסדו... פתאום, הגיע פקודה שילכו מברסלב. כל החיילים יצאו, מכל ברסלב, לא רק מרבי נתן...

